

ת"פ 36222/06/21 - מדינת ישראל נגד חכמת נג'ם

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 36222-06-21 מדינת ישראל נ' נג'ם

מדינת ישראל ע"י שלוחת תביעות מחוז ש"י	כבוד השופט ארנון איתן המאשימה	בפני בעניין:
חכמת נג'ם ע"י ב"כ עוה"ד יפתח לנדאו	נגד הנאשם	

גזר דין

כתב האישום:

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, ובמסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן המייחס לו עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ג - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") ותקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין.
2. על פי הנטען באישום הראשון, ביום 23.12.19 בשעה 12:00 או בסמוך לכך, שהה הנאשם בעמדת השמירה של אולפנת "נווה חנה" בגוש עציון. באותן הנסיבות, הגיע א' א' (להלן: "**המתלונן**"), שהינו סייר ביטחון ביישוב גוש עציון אל האולפנה וכנס בשער הכניסה. משהבחין הנאשם במתלונן, ניגש אליו, אחז בחוזקה בידו השמאלית בחלק גופו העליון, ואילו בידו הימנית הצמיד אותו לגדר מאזור הצוואר.
3. מיד לאחר מכן, הטיח הנאשם את המתלונן על הקרקע. מורות ותלמידות שהיו במקום החלו לצעוק על הנאשם והפצירו בו לשחרר את המתלונן.
4. כתוצאה ממעשיו, נגרמו למתלונן שבר עם תזוזה בחלק ליטרלי של צלע 10, פס שבר בחלק ליטרלי של צלע 9 ימין.
5. על פי הנטען באישום השני, כחודשיים וחצי עובר ליום 23.11.2019, הסיע המתלונן את הנאשם לעמדת שמירה מקור חיים במסגרת העבודה, וחנה את הרכב במרחק של כ-200 מטרים מהעמדה. נוכח האמור, כעס הנאשם על מהתלונן על אשר לא החנה בקרבת העמדה והחל לחנוק אותו. המתלונן החל למעוק והצליח להתחמק מהנאשם.

תסקיר שירות המבחן:

עמוד 1

1. מתסקיר שרות המבחן שהוגש ביום 23.10.2022 נמסר, כי הנאשם כבן 27, רווק, מתגורר בבית הוריו בבית ג'אן, בעל תעודת בגרות מלאה ומילא שירות מלא בצה"ל. עוד נמסר, כי לנאשם רישום פלילי מתקופת שירותו הצבאי בו הורשע בסירוב לבדיקת גילוי סמים. הנאשם מסר, כי עלה חשד כנגדו לשימוש בסמים אולם הוא סרב לבדיקות בשל פחד ממצ"ח.
2. לדברי הנאשם, לאורך השנים התקשה להשתלב במקומות עבודה ומתקשה להתייצב בחייו. ובשל רישומו הפלילי, בשנתיים האחרונות מקומות עבודה אינם מקבלים אותו, דבר אשר משפיע לרעה על מצבו הנפשי. הנאשם מסר כי אינו משתמש באלכוהול או סמים, אולם כאשר שירות המבחן זימן אותו לביצוע בדיקות שתן לגילוי שרידי סם או אלכוהול, התחמק הנאשם מספר פעמים עד שניתק קשר עימם.
3. באשר לעבירות הנוכחיות, הנאשם קיבל אחריות חלקית על מעשיו, לטענתו הרגיש כי המתלונן התנכל אליו והתייחס אליו באופן לא מכבד. על פיו, וביחס לאישום הראשון, המתלונן כיוון לעברו את נשקו ומתוך הגנה עצמית תקף אותו, לאחר מכן הוא הזמין משטרה ואמבולנס והגישו תלונות הדדיות בין השניים. ביחס לאישום השני תיאר, כי כאשר המתלונן לא רצה להסיעו, הניח הנאשם יד על כתפו של המתלונן במגע חברי אז המתלונן תקף אותו והצמידו לרכב ומתוך הגנה עצמית, תקף חזרה את המתלונן והחזיקו מהצוואר.
4. שרות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה ביציבות ומחויבות במסגרות בחייו ונמצא בשלבי גיבוש זהות אישית ובעל תלות בהוריו. עם זאת, הוא בעל שאיפות להישגים גבוהים. עוד התרשם שרות המבחן, כי הנאשם מתקשה לראות את מצוקת המתלונן, מגיב באופן ילדוטי לנסיבות האירועים ומידה וירגיש דחייה או איום כלפיו עשוי לנהוג באופן אימפולסיבי וכוחני. להערכתו, רמת הסיכון להישנות מעשים דומים בעתיד הינה נמוכה מאחר והנאשם אינו נותן לגיטימציה להתנהגות אלימה.
5. שרות המבחן ציין, כי בחן אפשרות לשילוב הנאשם במסגרת טיפולית בתחום האלימות, אך מאחר והנאשם אינו שיתף פעולה ואינו הביע נזקקות טיפולית להליך מסוג זה.
6. לאור האמור, שרות המבחן המליץ על מאסר מותנה, פיצויים לנפגע העבירה וענישה מוחשית.
7. ביום 3.1.2022, שרות המבחן הגיש תסקיר עדכון בעניינו של הנאשם, בו עדכן כי ביום 24.11.22 הנאשם יצר קשר עם שירותם ונערכו מספר שיחות עמו. לדברי הנאשם כיום מתגורר בבית הוריו ומובטל משך כשנתיים. להתרשמותם, הנאשם נמצא במצב מדוכדך ובעל שגרת חיים אשר אינה מיטיבה עמו הכוללת בילויי חברים, שתית אלכוהול ושימוש בגראס.
8. לדברי הנאשם, שגרת חייו בתקופה המתוארת נובעת מחוסר שגרת יום מסודרת, סביבה המאוכזבת ממנו והרגשתו האישית כלא מוערך בשל כך שאינו מתקבל למקומות עבודה.
9. שרות המבחן ציין כי הנאשם הציג בפניו נכונות להשתלב בתהליך טיפולי אך התקשה לעמוד בלוחות הזמנים שהציבו לו וגילה חוסר מוטיבציה לשינוי. עוד ציין, כי כאשר זומן שוב לבדיקות שתן, טען הנאשם לכך שאינו מוצא דרך להגיע, אף שהיה לו זמן ממשוך להיערך לכך.
10. לאור זאת, שרות המבחן המליץ על דחיית דיון בחודשיים בהם יבחן את מידת רצונו, מחויבותו והתמדתו בדרישותיו להליך הטיפול.

11. שרות המבחן הגיש תסקיר משלים ביום 5.3.2023 בו עדכן, כי הנאשם התקשה לעמוד בדרישותיו בתקופת הדחייה. ובבדיקת שתן יחידה שנערכה לו, נמצאו שרידי קנאביס, אשר לדבריו נשארו מתקופות עבר. צוין, כי לאורך התקופה הנאשם מתקשה בתקשורת מול שרות המבחן, יוצר קשר ונעלם בשנית למשך מספר ימים. עוד צוין, כי מעיון בגיליון רישומו הפלילי, לא נפתחו נגדו תיקים חדשים.

12. לאור ניסיונותיו של שרות המבחן לגייס את הנאשם לצורך הליך טיפולי, חוסר מוטיבציה לשיקום ובעדר מודעות למצב ניקיונו מסמים, שרות המבחן אינו בה בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם, וממליץ על ענישה מוחשית, מאסר מותנה ופיצויים לנפגע העבירה.

13. ביום 11.6.2023 הוגשה חוות דעת ממונה על עבודות השירות, בה נמסר כי הנאשם נמצא כשיר לבצע עבודות שירות ללא מגבלות.

ראיות המאשימה לעונש:

14. רישום פלילי של הנאשם.

15. הצהרת מר א' מ', נפגע העבירה.

ראיות ההגנה לעונש:

16. מסמך מחומר החקירה - סומן נ/1.

17. אותות וצל"שים שקיבל הנאשם בעת שירותו הצבאי - סומן נ/2.

18. במסגרת הטיעונים לעונש העידה אחותו של הנאשם ומסרה כי הנאשם שיתף אותה באשר ליחסו של המתלונן כלפיו בעת עבודתו. את הנאשם תארה כבחור עם לב טוב, חברותי אשר אינו מתעמת עם אף אדם.

תמצית טיעוני הצדדים:

19. המאשימה ציינה כי במסגרת האירועים שבכתב האישום, תקף הנאשם את המתלוננים מבלי התגרות. המאשימה הפנתה לערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו, והדגישה ביחס לאישום הראשון את חומרת המעשה בעוד אנשים שהיו בסביבה הפצירו בו לעזוב את המתלונן. בנוסף הפנתה לחבלות שנגרמו למתלונן.

20. בהתייחס לתסקיר, הפנתה המאשימה את התנהלותו השלילית של הנאשם מול שרות המבחן, והעדר שיתוף פעולה, אף שביקש הזדמנות נוספת בדיון שנערך, ולכך נעתר בית המשפט.

21. המאשימה ביקשה לקבוע את מתחם העונש ההולם בכל הנוגע לאישום הראשון החל מ- 6 חודשים ועד 24 חודשים, ובאישום השני החל מ- 6 חודשים ועד 18 חודשים, ועל הנאשם להטיל 10 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית לרבות פיצוי לנפגע עבירה שבאישום הראשון.

22. הסנגור ציין, כי מחומר החקירה עולה בבירור התעמרותו של המתלונן בנאשם והכוונת נשקו כלפיו, זאת על רגע גזעני מאחר והנאשם מגיע מהמגזר הדרוזי, ואף המתלונן אישר בחקירתו כי מערכת היחסים ביניהם הייתה עכורה. הסנגור הוסיף, כי הוגשו תלונות הדדיות מצדם, אך דווקא כנגד הנאשם הוגש כתב אישום.

23. בהתייחס לתסקיר צוין, כי בשל העדר כימיה בין הנאשם לקצינת המבחן לא הצליח הנאשם לתאם עמה מפגשים.

24. לדברי הסנגור, הרשעתו בדין של הנאשם תפגע בשיקומו וביכולתו להשתלב בתעסוקה, ואף מתחם הענישה שהתבקש על ידי המאשימה אינו תואם את הוראות החיקוק בהן הורשע הנאשם. בנסיבות אלו עתר הסנגור לביטול ההרשעה והטלת צו של"צ.

25. הנאשם הביע חרטה על המעשים והוסיף, כי לא הצליח לתמרן בין מציאת תעסוקה לפגישות שנקבעו לו עם קצינת המבחן.

דין:

26. אציין כבר עתה, כי ראיתי לדחות את בקשת ההגנה להטיל על הנאשם צו של"צ ולסיים את ההליך מבלי להרשיע את הנאשם.

27. סוגיית אי ההרשעה מעוגנת בסעיף 192א לחסד"פ, בסעיף 71א(ב) לחוק העונשין ובסעיף 1(2) לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, אשר בכולם הוסמך בית המשפט ליתן צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, תוך הימנעות מהרשעה.

28. בע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** פ"ד, נב(3) 337 (21.8.97) (להלן: "פס"ד כתב") נקבע כי משהוכח ביצועה של עבירה, יש להרשיע את הנאשם, זולת מקרים יוצאי דופן בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה (ראו: סעיף 6 לפסק דינה של כב' השופטת דורנר).

29. עוד נקבע בפסה"ד כי מטרת השימוש בסעיף זה לחוק היא שיקומית, והיא תובא במכלול השיקולים לפטור את הנאשם מהרשעה. בפסה"ד נקבע כי ייעשה שימוש בכלי זה כאשר יתקיימו שני תנאים אלו במצטבר:

א. הרשעה תוביל לפגיעה חמורה בשיקום הנאשם.

ב. סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים שפורטו בפסה"ד.

30. בענייננו, הנאשם אינו עומד באף לא אחד מתנאים אלו שהינם מצטברים כאמור, ואף המלצת שרות המבחן הינה להטלת רכיבי ענישה שיבהירו לנאשם את חומרת מעשיו, ויהוו גורם מרתיע עבורו לביצוע עבירות בעתיד, וזאת בהיעדר מוטיבציה פנימית לשיקום, וחוסר בהירות בשאלת שימושו בסמים.

31. שני האירועים המתוארים בכתב האישום הינם סמוכים בזמן, במסגרתם נקט הנאשם באלימות כנגד המתלונן, כשהטריגר להם נעוץ במערכת יחסים עכורה ביניהם, ועל כן יש לקבוע מתחם אחד. הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם הינם השמירה על ביטחונו האישי וכבודו של אדם, ושלמות גופו.

32. בית המשפט העליון שב והבהיר כי על בתי המשפט להבהיר שהשימוש באלימות כאמצעי לפתרון בעיות, הינו אמצעי כוחני והרסני, ומצווה עליו לשרשו ולמגרו. ראו: ע"פ 6560/15 **סריס נ' מדינת ישראל** (2.5.16); ע"פ 1554/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (19.5.15); ע"פ 5794/13 **מדינת ישראל נ' שיכה** (2.4.14).

33. במסגרת ע"פ 7878/09 **מדינת ישראל נ' פלוני** (לא פורסם, 3.8.2010) נקבע כי:

"האלימות מכרסמת ביסודות חברתנו, ועלינו להשיב מלחמה כנגד אלו הנוטלים חרות לפעול באלימות כלפי הזולת. במסגרת מלחמה זו שומה על בתי המשפט להכביד את הענישה על עבריינים אלו. 'חברתנו הפכה להיות חברה אלימה, ותרומתו של בית-המשפט למלחמה באלימות היא בהטלת עונשים ראויים'... שישקפו ערכים של תגמול והרתעה."

34. המדובר בשני אירועי אלימות בהם נקט הנאשם כלפי הקורבן, כאשר תוצאות האירוע הראשון חמורות במיוחד. הנאשם אחז בחוזקה בידו של המתלונן בחלק גופו העליון, הצמידו לגדר מאזור הצוואר, והטיחו על הקרקע, וכתוצאה ממעשיו אלו נגרמו למתלונן שברים בצלעות. באישום השני תואר כי הנאשם ניסה לחנוק את המתלונן עד אשר הצליח לחמוק מידי. אומר כבר עתה, כי אף אם קיימת הייתה מערכת יחסים עכורה בין השניים, והמתלונן נקט בצעד מאיים כלפי הנאשם, אין בכך להצדיק בשום דרך נקיטת אלימות ברוטאלית וחסרת מעצורים כלפיו, כפי המתואר באישום, ובשני מקרים נפרדים.

35. מדיניות הענישה הנוהגת בכל הנוגע לעבירות אלימות לפי סעיף 380 לחוק העונשין מושפעת מנסיבות המקרה, וחומרת התקיפה, הנזקים שנגרמו ממנה, והשאלה האם התקיפה נבעה מהתגרות מוקדמת.

36. להלן גזרי דין שמצאתים רלוונטיים לקביעת מתחם הענישה ההולם במקרה שלפני:

א. ברע"פ 8388/19 **עומר שלאעטה נ' מדינת ישראל** (18.12.19) נדון ערעור בעניינו של נאשם אשר בעת תגרה בכביש הכה במתלונן באמצעות מכות אגרופ, הפילו לרצפה ובעט בו. בבימ"ש השלום נקבע כי מתחם הענישה נע בין 6 ל-12 חודשי מאסר, ובשים לב למאסר מותנה שהיה תלוי כנגד הנאשם, וחומרת המעשים, נגזר עונשו ל-8 חודשי מאסר בפועל (בתוספת 2 חודשי מאסר מותנה שהופעלו) לצד ענישה נלווית.

ב. ברע"פ (מחוזי מרכז) 47734-01-17 **דוד שרעבי נ' מדינת ישראל** (נבו, 16.05.2017) נדון ערעור בעניינו של נאשם אשר הורשע בכך שבעקבות סכסוך בכביש הכה את המתלונן באגרופ וגרם לשבר באפו. על הנאשם הוטל בבימ"ש השלום עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מע"ת ופיצוי בסך 7,500 ₪ למתלונן. ערעור על חומרת העונש נדחה בביהמ"ש המחוזי תוך שצוין שהעונש מידתי ומתחשב לקולא במצבו של הנאשם.

ג. ברע"פ 726/19 **דוד נחמן עמיאד נ' מדינת ישראל** (נבו 31.01.2019) אושר גזר דינו של בימ"ש השלום שדן בעניינו של נאשם אשר הוטל עליו עונש מאסר בפועל למשך 3 חודשים פחות יום אחד, בגין כך שהטיח את מרפקו באדם אחר בפאב, כאשר כתוצאה מכך נגרמה למתלונן חבלת ראש חמורה ונשברה לו שן קדמית (ראו: ע"פ 35694-08-18 **דוד נחמן עמיאד נ' מדינת ישראל** (נבו, 26.12.2018)). הנאשם לא היה כשיר לביצוע עבודות שירות.

37. בשים לב לצבר האירועים וחומרת הפגיעה במתלונן, יש לקבוע מתחם עונש כולל החל מ-6 חודשי מאסר שניתן

לרצותם בדרך של עבודות שירות ועד 18 חודשים לצד ענישה נלווית, לרבות פיצוי לקורבן העבירה.

38. בבחינת העונש המתאים לנאשם בתוך המתחם הבאתי בחשבון את גילו הצעיר יחסית של הנאשם, את דברי אחרות בזכותו, וכן נטילת האחריות על מעשיו בבית המשפט. מנגד, ובהתאם לתסקיר הראשון, תיאר הנאשם את האירועים באופן מצמצם מבלי שנטל אחריות אישית על המעשים. כאמור, ועל אף שניתנה לנאשם הזדמנות נוספת, זאת על אף תוכנו של התסקיר מיום 3.1.2023 (ראו: החלטה מיום 8.1.2023), הנאשם לא ניצל הזדמנות זו, ודבריו בפני בדיון בפרשת העונש רק מחזקים מסקנה זו של שרות המבחן, לכך שהנאשם מטיל את האחריות על גורמים חיצוניים, מבלי ליתן מבט על עצמו, ואחריותו האישית. בנסיבות האמורות נמנע שרות המבחן מהמלצה טיפולית, והמלצתו הינה להטלת ענישה הכוללת מע"ת ופיצוי לקורבן.

39. הבאתי בחשבון את היות הנאשם נעדר רישום פלילי, ולכך שמאז אותם אירועים חלפו למעלה משלוש וחצי שנים. מאז גם לא נפתחו כנגד הנאשם תיקים נוספים. בנוסף עיינתי בתעודות ההערכה אותם הגיש הנאשם לעיוני (נ/2).

40. עיינתי במכתב אותו הגיש לעיוני המתלונן (מ/1) במסגרתו התייחס לנזקים שנגרמו לו, וההשפלה אותה חווה באירוע הראשון. המתלונן הוסיף והתייחס למצבו הפיזי והרגשי, הטיפולים אותם עבר, וכן העובדה כי נטש את התחום הביטחוני לאחר אותם אירועים.

41. בשים לב לשיקולים אלו, ובעיקר משום חלוף הזמן מעת האירועים והעדר פתיחת תיקים נוספים, ראיתי לקבוע את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם, ולהטיל עליו את העונשים הבאים:

א. תשלום פיצוי לע"ת 1 בסך 5000 ₪, אשר ישולם עד ליום 5.11.2023.

החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שקבע בית המשפט.

ניתן יהיה לשלם את הקנס/ פיצוי/ ההוצאות כעבור שלושה ימים מיום מתן ההחלטה/ גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

• **בכרטיס אשראי** - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il

• **מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000**

• **במזומן בכל סניף של בנק הדואר** - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

ב. אני מצווה על מאסרו של הנאשם בפועל למשך 5 חודשים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות. על הנאשם להתייב ביום 10.8.2023 עד לשעה 10:00 בבוקר, בפני הממונה על עבודות שירות במפקדת מחוז דרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר שבע, לצורך קליטה והצבה.

תשומת לב הנאשם שעליו לבצע כל העבודות המוטלות עליו במסגרת עבודות השירות עפ"י הנחיות שתינתנה לו מעת לעת ע"י הממונה במקום. כל הפרה של עבודות שירות תגרום להפסקה מיידית של עבודות השירות ולריצוי עונש מאסר בפועל.

ג. אני מצווה על מאסרו של הנאשם למשך 3 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, שלא יעבור כל עבירת אלימות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ג אב תשפ"ג, 31 יולי 2023, במעמד הנוכחים.